

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Капітан Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин п'ятої, шостої статті 13, пунктів 3, 4 частини першої статті 28, окремих положень частини п'ятої статті 135, частини другої статті 137 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII, частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ від 13 липня 2017 року № 2136–VIII

Київ
17 вересня 2025 року
№ 149-2(I)/2025

Справа № 3-126/2025(245/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Капітан Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин п'ятої, шостої статті 13, пунктів 3, 4 частини першої статті 28, окремих положень частини п'ятої статті 135, частини другої статті 137 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545) зі змінами, частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ від 13 липня 2017 року № 2136–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 35, ст. 376).

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Капітан І.А. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 3, 6, частині другій статті 8, частині другій статті 19, частинам другій, третій статті 22, частинам першій, другій статті 24, частині четвертій статті 41, частині першій статті 46, частині четвертій статті 55, статті 68, частинам першій, другій статті 126, частині третій статті 127, статтям 129¹, 130 Конституції України (конституційність) частини п'яту, шосту статті 13, пункти 3, 4 частини першої статті 28, окреме положення частини п'ятої статті 135 щодо визначення розмірів щомісячної доплати за вислугу років за наявності стажу понад 20 років, окреме положення частини другої статті 137, а саме «словосполучення: „вимога щодо якого визначена законом та надає право для призначення на посаду судді“» Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами (далі – Закон № 1402), частину першу статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ від 13 липня 2017 року № 2136–VIII (далі – Закон № 2136) в аспекті відсутності права на звернення до Конституційного Суду України з конституційною скаргою щодо конституційності інших правових актів, а також офіційного тлумачення законів України та інших правових актів.

Оспорюваними положеннями Закону № 1402 визначено таке:

– „Висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права“ (частина п'ята статті 13);

– „висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права“ (частина шоста статті 13);

– суддею апеляційного суду може бути особа, яка відповідає вимогам до кандидатів на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя в апеляційному суді, а також

відповідає одній із таких вимог: „має досвід професійної діяльності адвоката, в тому числі щодо здійснення представництва в суді та/або захисту від кримінального обвинувачення щонайменше сім років; має сукупний стаж (досвід) роботи (професійної діяльності) відповідно до вимог визначених пунктами 1–3 цієї частини, щонайменше сім років“ (пункти 3, 4 частини першої статті 28);

– „суддям виплачується щомісячна доплата за вислугу років у розмірі: за наявності стажу роботи більше 3 років – 15 відсотків, більше 5 років – 20 відсотків, більше 10 років – 30 відсотків, більше 15 років – 40 відсотків, більше 20 років – 50 відсотків, більше 25 років – 60 відсотків, більше 30 років – 70 відсотків, більше 35 років – 80 відсотків посадового окладу“ (частина п’ята статті 135);

– „до стажу роботи на посаді судді також зараховується стаж (досвід) роботи (професійної діяльності), вимога щодо якого визначена законом та надає право для призначення на посаду судді“ (частина 2 статті 137).

Відповідно до частини першої статті 55 Закону № 2136 конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб’єкта права на конституційну скаргу.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

Капітан І.А. з 16 вересня 2016 року перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Херсонській області (далі – Управління). Їй було призначено щомісячне довічне грошове утримання з урахуванням стажу роботи на посаді судді 22 роки 10 місяців 15 днів. Не погоджуючись із діями та рішеннями Управління щодо визначення їй розміру щомісячного довічного грошового утримання, незарахування половини строку навчання та періоду роботи адвокатом до стажу роботи на посаді судді, що дає право на відставку й отримання щомісячного довічного грошового утримання, а також здійснення

відповідного перерахунку, Капітан І.А. неодноразово зверталася до суду з відповідними позовними вимогами.

Капітан І.А. у квітні 2024 року звернулася до Одеського окружного адміністративного суду з позовом до Херсонського апеляційного суду, в якому просила визнати протиправною бездіяльність Херсонського апеляційного суду та зобов'язати останнього: підготувати оновлений розрахунок стажу судді у відставці, ураховуючи постанову Херсонського міського суду Херсонської області від 21 грудня 2016 року, із зарахуванням строку навчання та стажу роботи (професійної діяльності), що надає право на подальший перерахунок щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці.

Одеський окружний адміністративний суд рішенням від 14 червня 2024 року відмовив Капітан І.А. у задоволенні позову. Постановою П'ятого апеляційного адміністративного суду від 18 вересня 2024 року рішення суду першої інстанції залишено без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 28 квітня 2025 року рішення Одеського окружного адміністративного суду від 14 червня 2024 року та постанову П'ятого апеляційного адміністративного суду від 18 вересня 2024 року залишив без змін. Верховний Суд зазначив, що з огляду на правове регулювання, яке діяло на момент призначення Капітан І.А. на посаду судді, а також ураховуючи правові висновки, викладені у постанові Великої Палати Верховного Суду від 30 травня 2019 року у справі № 9901/805/18, суди попередніх інстанцій дійшли правильного висновку про те, що Капітан І.А. має право на зарахування до стажу роботи на посаді судді відповідно до частини другої статті 137 Закону № 1402 додатково 2 роки стажу роботи адвокатом, оскільки до стажу роботи на посаді судді може бути зарахований лише той період професійної діяльності в галузі права, який був потрібною умовою для первинного призначення на посаду судді.

Автор клопотання вважає, що порушене її право на довічне щомісячне грошове утримання судді у відставці, оскільки „відсоткове значення“ від суддівської винагороди знизилося з 90 % до 64 %, а зарахування до стажу роботи тільки 2 років адвокатської діяльності замість 7 років „внаслідок невірною

тлумачення та застосування“ частини другої статті 137 Закону № 1402 призвело до звуження прав судді на розмір її щомісячного довічного утримання. Капітан І.А. вважає, що має застосовуватися „принцип зарахування суддівського стажу на час звільнення та право його збільшення за умови прийняття нового законодавства про судоустрій та статус суддів, яке визначає найліпші умови розрахунку довічного утримання суддів“.

На підтвердження своєї позиції Капітан І.А. посилається на Конституцію України, Кодекс адміністративного судочинства України, закони України, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Європейську хартію про статус суддів від 10 липня 1998 року, а також на рішення Конституційного Суду України та на судові рішення у своїй справі.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Капітан І.А. просить перевірити на відповідність Конституції України, зокрема, частини п'яту, шосту статті 13, пункти 3, 4 частини першої статті 28

Закону № 1402, частину першу статті 55 Закону № 2136, проте з постанови Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 28 квітня 2025 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Капітан І.А., убачається, що зазначених положень Закону № 1402, Закону № 2136 Верховний Суд не застосовував.

З огляду на зазначене, автор клопотання не дотримав вимог частини першої статті 55 Закону № 2136.

3.2. Аналіз змісту конституційної скарги дає підстави для висновку, що, твердячи про невідповідність Конституції України окремих положень частини п'ятої статті 135, частини другої статті 137 Закону № 1402, Капітан І.А. фактично висловила незгоду із правозастосуванням судами цих положень Закону № 1402, із судовими рішеннями, ухваленими у її справі, а також із законодавчим урегулюванням питань, пов'язаних із визначенням стажу роботи, що зараховується до стажу роботи на посаді судді, що не є обґрунтуванням тверджень про неконституційність окремих положень частини п'ятої статті 135, частини другої статті 137 Закону № 1402 в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог частини першої, пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Капітан Ірини Анатоліївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частин п'ятої, шостої статті 13, пунктів 3, 4 частини першої статті 28, окремих положень частини п'ятої статті 135, частини другої статті 137 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII зі змінами, частини першої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ від 13 липня 2017 року № 2136–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**